

Tillidsindikatorer for erhvervene i Danmarks Statistik

Partnerskab med EU og Economic sentiment indicator (ESI)

Konjunkturbarometeret laves i et partnerskab med EU, så spørgsmålene er harmoniseret på tværs af landene og derfor giver mulighed for sammenligning. Man kan i EU's [database](#) sammenligne indikatorerne på tværs af landene i partnerskabet.

Danmarks Statistik har ud over de harmoniserede indikatorer en række yderligere indikatorer for erhvervene i konjunkturbarometeret, som vi gerne vil inddrage i en samlet indikator for tilstanden i erhvervslivet udtrykt ved tillidsindikatorerne.

Metodebeskrivelse og datagrundlag

Danmarks Statistik har leveret månedsdata til EU på industri og bygge og anlæg siden januar 1998 og på detailhandel og serviceerhverv siden maj 2011. I EU's database er der yderligere månedsdata for detailhandlen i Danmark fra januar 1998 og for serviceerhverv fra april 2000.

En gennemgang af sæsonkorrektionen på konjunkturbarometeret i 2023 viste, at det kun er bygge og anlæg, der udviser sæson, der bør korrigeres for. Data fra før 2024 er taget fra EU's database over sæsonkorrigerede indikatorer suppleret op med de indikatorer, der ikke er en del af det harmoniserede partnerskab. Data fra 2024 og frem er kun sæsonkorrigeret for bygge og anlæg.

For hvert af de fire erhverv laves en samlet indikator ved hjælp af principalkomponentanalyse (PCA), der er en matematisk metode til at reducere antallet af dimensioner (indikatorer i dette tilfælde). Den første komponent vil pege i den retning, hvor den fanger mest muligt af variationen af de underliggende variable, og er således en måde at sammenveje delindikatorer til én samlet indikator.

Før der udføres PCA på indikatorerne for de fire erhverv er indikatorerne standardiseret til middelværdi 0 og standardafvigelse 1. Serierne på detailhandel og serviceerhverv, der er lavet før DST begyndte at levere tal, er standardiseret for sig selv for at undgå eventuelle brud i serierne.

De resulterende førstekomponenter fra PCA'erne sammenvejes til erhvervstillidsindikatoren med en vægtning, der følger beskæftigelsesfordelingen af de fire erhverv baseret på tabellen www.statistikbanken.dk/RAS300, hvilket giver en afrundet fordeling på 25% til industri, 10% til bygge og anlæg, 15% til detailhandel og 50% til serviceerhverv.

Efter vægtning standardiseres igen til en middelværdi på 100 og standardafvigelse på 10 og resultatet er de fem tillidsindikatorer.

Nedenfor ses en tabel, der viser hvilke indikatorer, der for hvert erhverv indgår i dets tillidsindikator, med de koefficienter, der er resultatet af PCA pr. december 2024.

	Komponenter (indikatorernes netttotal)	Koefficient / Vægtning
Tillidsindikator for industri	<ul style="list-style-type: none"> - Faktisk produktion - Samlet ordrebeholdning - Eksportordrebeholdning - Færdigvarelagre - Produktionsforventninger - Beskæftigelsesforventninger 	<ul style="list-style-type: none"> 0,8665 0,9095 0,8945 -0,1217 0,7726 0,9091
Tillidsindikator for bygge og anlæg	<ul style="list-style-type: none"> - Faktisk omsætning - Ordrebeholdning - Beskæftigelsesforventninger - Omsætningsforventninger 	<ul style="list-style-type: none"> 0,9374 0,9029 0,9645 0,9636
Tillidsindikator for detailhandel	<ul style="list-style-type: none"> - Faktisk omsætning - Vurdering af varelager - Forventet ordrebeholdning hos leverandører - Omsætningsforventninger - Beskæftigelsesforventninger 	<ul style="list-style-type: none"> 0,730 -0,4578 0,9161 0,8975 0,9009
Tillidsindikator for serviceerhverv	<ul style="list-style-type: none"> - Faktisk udvikling i forretningssituation - Faktisk omsætning - Omsætningsforventninger - Faktisk beskæftigelsesudvikling - Beskæftigelsesforventninger 	<ul style="list-style-type: none"> 0,9094 0,9404 0,8809 0,9154 0,9041
Erhvervstillidsindikator	<ul style="list-style-type: none"> - Tillidsindikator for industri - Tillidsindikator for bygge og anlæg - Tillidsindikator for detailhandel - Tillidsindikator for serviceerhverv 	<ul style="list-style-type: none"> 25% 10% 15% 50%

Fortolkning

Tillidsindikatorerne er konstrueret således, at værdien 100 afspejler det historiske gennemsnit og værdier over afspejler vurderinger, der er positive. Hvert spring af 10 på skalaen afspejler, at vurderingerne afviger med én standardafvigelse af den variation, der er i den sammenvejede tillidsindikator. Værdier mellem 90 og 110 vil altså være det, der vurderes som den typiske situation, da afvigelserne er op til den gennemsnitlige afvigelse fra middelværdien. Indikatorerne fanger både de historiske stød, der har været i økonomien over en periode på mere end 25 år og perioderne med fremgang i økonomien.

På månedsbasis kan indikatorerne bruges til at få et hurtigt øjebliksbillede af vurderingen af tilstanden i det samlede erhvervsliv og de underliggende erhverv sammenlignet med den umiddelbare fortid.

Tillidsindikatorerne bliver justeret hver måned, når der kommer nye data, hvilket gør, at historiske data ikke er statiske og derfor skal bruges med forsigtighed. Det vil altid give mest mening at se på den til enhver tid nyeste udgave af tillidsindikatorerne.